

Nieuwsbrief nr. 27 Sprokkelmaand

24 februari 2024

Beste Vrienden,

De Vriendenmiddag in filmtheater FIZI was geslaagd met voor ieder wat wils met een gezellige nazit in de foyer. De uiteenlopende optredens zetten je aan het denken en leverden verrassende historische muzikale- en gilden nieuwtjes op. Zo had Zierikzee een vrouwen-bakkersgilde van Sint Lucia, dat vrijwel zeker het enige vrouwengilde in de noordelijke Nederlanden was. Peter van Druenen van het Koninklijk Zeeuws Genootschap Middelburg kreeg het boek “Het Mysterie van de Gouwe” uitgereikt van auteur Luitzen Bijlsma.

Het Kraaiennest 1304

De première van de korte promotiefilm “Het Kraaiennest Zierikzee” was een hoogtepunt op de vriendenmiddag in Filmtheater FIZI. Het is altijd spannend of de boodschap overkomt. Gezien de bemoedigende reacties kan er gezegd worden dat het een begrijpelijk narratief voor jong en oud geworden is. De film is gemaakt door Maarten van Rouveroy van Nieuwaal onder regie van Eef de Graaf. De film wordt op verschillende plaatsen vertoond dit jaar, onder andere in de Dikke Toren en in het Palazzo Spinola in Genua. [Klik hier](#)

Verdrag van Faro is ondertekend

Voor Kunst Cultuur en Erfgoed worden financiële middelen beschikbaar gesteld door het Rijk. De landelijke verdeling zou beter kunnen schrijft de Raad voor Cultuur. Te veel geld gaat naar de Randstad en grote projecten. Voor de uitvoering gedurende de periode 2023-2025 is in ons land 60 miljoen euro beschikbaar. Nieuw is het Europese Verdrag van Faro over de “Waarde van Cultureel Erfgoed voor de Samenleving”. In Nederland sluit het verdrag aan bij ontwikkelingen die te maken hebben met meerstemmigheid, co-creatie, burgerinitiatieven en burgerexpertise. Erfgoed is een bron voor ruimtelijke, sociale, economische en democratische ontwikkeling. Nu het verdrag is ondertekend kan het ratificatieproces beginnen. Als het parlement het verdrag goedkeurt dan treedt FARO in werking. Het wordt opletten voor de gemeente om ervoor te zorgen dat de Rijksmiddelen op de juiste plekken terecht komen, zeker ook in Zeeland en op Schouwen-Duiveland.

Historische dag in wording

Er zijn al verschillende succesvolle historische dagen georganiseerd in Zierikzee, het wou alleen niet zo bekliven door allerlei omstandigheden. Vorig jaar was een bijzondere editie. De Erfgoedvrienden hebben de handen ineengeslagen met Cora van der Ven van de Stichting KSSF en kernmanager Werner van Laere van INZee. De vergunning is aangevraagd, de reenactment groepen en muzikanten zijn in kaart gebracht. De

Erfgoedvrienden hebben voor 2024 budget gereserveerd en er is sponsoring aangevraagd. Elke tweede zaterdag van augustus is het de bedoeling dat er een historische dag gaat plaatsvinden. Dit jaar is dat op zaterdag 10 augustus. De jaarlijkse boekenmarkt in Zierikzee staat op het Havenplein, dat versterkt elkaar zeker. Er wordt gewerkt aan de website Historische Dag waar de Erfgoedvrienden bijdragen aan de narratieven. [Klik hier voor de Ommegang.](#)

Graansilo 1954-2024 Industrieel Erfgoed 70 jaar historie

Aan het Zelkevoetpad 1 in Zierikzee staat een opvallend industrieel bouwwerk: de Graansilo. De graansilo werd zeventig jaar geleden ontworpen door architect L. de Koning van het Centraal Bureau in Rotterdam. De silo werd gebouwd door het N.V. Bredase Beton- en Aannemersmaatschappij voorheen H. Vriens. De machines werden geleverd door Machinefabriek "Brabant". De Opstal N.V. in Zevenbergen en de elektrische installatie werd 70 jaar geleden verzorgd door de firma J. Steutel uit Zierikzee.

Steutel & Co. een 100-jarige geschiedenis

Het bedrijf Steutel was bijna 100 jaar gevestigd aan de Lange Blokweg in Zierikzee en het is nog steeds een begrip in Zierikzee en omstreken. De grootvader van Poorters Gera en Han, Jan Steutel, vestigde zich op 3 juni 1924 als smid in de Lange Nobelstraat 2 in Zierikzee. Het bedrijf verhuisde naar de Lange Blokweg en in de vijftiger jaren bouwde hun vader, Jo Steutel, Fa. J. Steutel & Zn verder uit tot installatiebedrijf Firma Steutel.

De kinderen werden globetrotters en zo was er geen opvolging aan de Lange Blokweg. De zaak werd in 1987 overgedragen aan Marius Viergever, die er sinds zijn tienerjaren werkzaam was en recentelijk met pensioen is gegaan. Het bedrijf, Steutel Installatietechniek, is overgenomen door Jacco Quist, Eelco-Jan Janse en Marien Catshoek. Ze verhuisden naar de Grevelingenstraat 14 in Zierikzee. De zaak aan de Lange Blokweg is afgebroken en wordt het woonhuis van een zoon van de heer Viergever en zijn gezin.

Poorter Han woont in Duitsland en Nederland en Poorter Gera werkt op een internationale school in Wassenaar. Zij is na vele jaren buitenland teruggekeerd in Zierikzee en woont weer in het ouderlijk huis, tegenover haar opa's en vaders oude stek. De cirkel is rond en de naam Steutel leeft voort. Op 3 juni is dat 100 jaar geleden. Gefeliciteerd met dit 'Koninklijke' jubileum.

Hoe ging het verder

De “Cebeco” silo is 47 meter hoog en rust op 121 palen van 13 meter. Er werd 2150 ton beton in verwerkt en het totale gewicht bedraagt ongeveer 3200 ton. De silo werd de modernste en de hoogste van Zeeland. In 1955 was de silo gereed en de bouwkosten waren circa 785.000 gulden. De silo was de oplossing om graan droog te houden en op te slaan, een belangrijk aspect voor agrarisch Schouwen-Duiveland. Niet iedereen was blij met de komst van het betonnen gebouw. De Provinciale Zeeuwse Schooncommissie en de Bond Heemschut waren tegen. Men vond het gebouw te hoog en het silhouet van de stad zou blijvend worden aangetast. De gemeenteraad verleende toestemming tot de bouw in 1954. De economische belangen waren te groot. In 1989 opperde de toenmalige voorzitter van de VVV dat de silo zo snel mogelijk moest verdwijnen omdat deze een aantasting was van het historische stadsgezicht. Of wanneer de silo toch zou blijven bestaan zou het een ‘Hilton’ hotel kunnen worden. Dan zouden er kleurige Neonletters op kunnen komen te staan om toeristen welkom te heten. Dit idee kreeg weinig bijval.

In 2008 werd er op een drukbezochte informatieavond van de gemeente Schouwen-Duiveland een masterplan gelanceerd om het gebied rondom 't Sas aantrekkelijker te maken met woningbouw, terrasjes, restaurants of een hotel. De Vereniging Stad en Lande, die waakt over materiële en immateriële erfgoed van Schouwen-Duiveland, had op zich geen moeite met sloop van de toren, wel waren ze tegen de bouw van een woontoren. De bewoners van de Scheepstimmerdijk, 't Sas en de Julianatraat waren laaiend. Het plan om onder andere een woontoren te bouwen werd volledig weggehoond. Vanaf 2010 stond de silo leeg.

In 2012 toverde Multimedia bedrijf NUformer de graansilo om met een spectaculaire lichtprojectie tot een tijdmachine. Voor de liefhebber, [hier is de link](#).

In 2017 opende landbouwmechanisatiebedrijf Van Eijzeren uit Borssele een tweede vestiging in Zierikzee. Het bedrijf betreft de loods bij de graansilo, een bijzonder gebouw van binnen van duizend vierkante meter.

In 2019 kwam het idee om een peilschaal op de graansilo te maken. Onderwijsassistent Mike de Voogd van de Theo Thijssenschool kreeg op donderdag 12 december 2019 de publieksprijs prijs in de 17+ categorie van jongerenproject YESC (Young Energy Society Challenge) van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen en de Omroep Zeeland.

Foto: NOS

Hij kreeg de prijs met het idee om een peilschaal op de silo te plaatsen die aangeeft hoe hoog de zeespiegel op dat moment is. Dan zie je direct of het water al aan onze lippen staat. De gemeente, de eigenaar van de silo en het CZAV gingen akkoord en Schults Schilders hebben de schilder klus in 2021 geklaard. Initiatiefnemer Dieuwke Parlevliet uit Zierikzee verzorgde de opening van het project met de groep Act As One en met de leerlingen van de Theo Thijssenschool. Zo'n 2000 scholieren hebben een animatie opgevoerd, waarmee ze wereldleiders willen verleiden actie te ondernemen voor het klimaat.

Oemoemenoe, hoe nu verder

Recent stond in de PZC en het AD dat de graansilo met bijbehorende gebouwen van het CZAV gekocht is door projectontwikkelaar Bogor. De staat van de silo wordt er niet beter op. Er hangen inmiddels netten tegen vallend gesteente er moet zeker iets gebeuren met dit baken op het Sas.

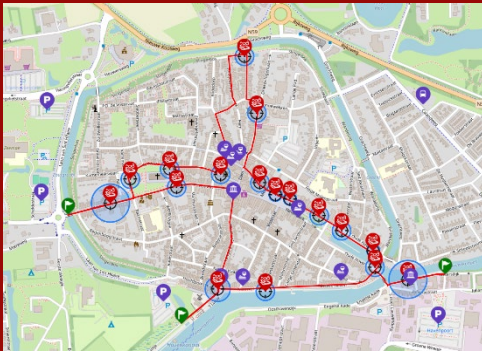

Relief Zierikzee met graansilo Ad Braat

Bronnen: Zeeuwse Ankers, Monumentenstad Zierikzee en met dank aan Ineke Hogerheide en Gera Steutel.

Wandelapp Zierikzee

Mocht u zin hebben in een rondje historisch Zierikzee, dan biedt de wandelapp een mooie route met verhalen en filmpjes van het roemrijke verleden van Zierikzee. De app is eenvoudig te gratis te downloaden. Al lopende 'pingt' uw mobiel en komen de verhalen tevoorschijn. [Klik hier voor de wandelroute](#). Download de gratis app Storytrails op uw mobiel of gebruik de QRcode. De wandelroute "de Walk of Fame van Zierikzee" komt direct tevoorschijn.

Jaarverslag 2023

Het jaarverslag is klaar. Met grote dank aan penningmeester Lisette van de Velde voor haar monnikenwerk dit jaar. Voor wie geïnteresseerd is [klik hier](#) voor het jaarverslag. De nota's voor 2024 worden half maart per e-mail verzonden en de automatische incasso's worden dan ook geïnd. Welkom nieuwe Erfgoedvrienden en dank weer aan alle reders en poorters voor uw warme Vriendschap.

Met vriendelijke groet,

Luitzen Bijlsma, Lisette van de Velde , Peter Bracke, Jozé van de Sande en Baukje Bijlsma

De helleborus lenteroos nodigt niet alleen uit tot creatief gebruik in tuin of pot, maar is in het verleden ook vaak een inspiratiebron geweest voor dichters en muzikanten. Er is een roos ontsprongen is een bekend lied. Bloemen in de winter staan voor het leven en een nieuw begin. We verlangen naar de lente.

In de middeleeuwen was de kerstroos een ingrediënt voor heksenzalven en zou het middel ook de eeuwige jeugd bezorgen. Vandaag de dag worden alleen nog de wortels van Helleborus Niger verwerkt in medicijnen.

